

UZASADNIENIE

Decyzją z 11.09.2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że podstawa wymiaru składki i składka na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne dla D. B. z tytułu umowy zlecenia u płatnika składek (...) S.A. z siedzibą w Ł. wyniosła za 04.2016 r. - 0,00 zł.

W uzasadnieniu podniósł, że praca wykonywana przez ubezpieczoną w ramach umowy zlecenia zawartej z (...) S.A. była w rzeczywistości świadczona na rzecz płatnika Administracji (...) Spółka z o.o. w B.. W rezultacie ubezpieczona nie pozostaje z płatnikiem (...) S.A. w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym. Jednocześnie uznano, że płatnikiem składek ubezpieczonej w związku z wykonywaniem pracy na podstawie umowy zlecenia zawartej z (...) S.A. jest Administracja (...) Spółka z o.o. Tym samym umowa zlecenia została zawarta w celu obejścia wskazanych przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

(decyzja k. 52v-55 akt kontroli ZUS)

W dniu 14.10.2019 r. (...) S.A. z siedzibą w Ł. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika złożyła odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że podstawa wymiaru składki i składka na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne ubezpieczonej z tytułu umowy zlecenia u płatnika składek (...) S.A. stanowi kwota przychodu uzyskana z tytułu zawarcia tej umowy.

Odwołujący podniósł, że w ramach umowy zlecenia zawartej z (...) S.A. ubezpieczona nie świadczyła pracy w interesie i na rzecz Administracji (...) Spółka z o.o., z którym pozostaje w stosunku pracy, lecz wyłącznie w interesie i na rzecz zleceniodawcy.

W szczególności wskazał, że nie istnieje bezpośredni związek między korzyścią pracodawcy, która jest wymierna i związana z realizacją jego celów statutowych a pracą wykonywaną przez ubezpieczoną na podstawie umowy zlecenia z (...) S.A. Zleczone czynności wykonywane były w sposób samodzielny, bez nadzoru zleceniodawcy ani pracodawcy. Wynagrodzenie dla (...) sp. z o.o. w B. z tytułu umowy generalnej łączącej (...) sp. z o.o. z (...) S.A. nie pozostawało w związku z pracami podejmowanymi przez pracownika (...) sp. z o.o. z tytułu zawartej umowy zlecenia.

(odwołanie k. 3-7v).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasową argumentację. Nadto wniósł o zasądzenie o kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(odpowiedź na odwołanie k. 9-11v)

W piśmie procesowym z 23.02.2021 r. pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o zasądzenie o kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(pismo k. 134-137v).

Zainteresowana ubezpieczona nie zajęła stanowiska w sprawie. Poinformowany o możliwości wzięcia udziału w postępowaniu w charakterze zainteresowanego (...) sp (...) w B. nie zgłosiła swojego udziału w sprawie.

(okoliczność bezsporna)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31.08.2015 r. pomiędzy (...) S.A. w Ł. Oddział w T. a Administracją (...) sp. z o.o. w B. została zawarta umowa generalna nr 13 00 00/07/2015 do umów ubezpieczenia nr (...).

Przedmiotem umowy jest określenie warunków na jakich (...) sp. z o.o. będzie świadczyła usługi administracyjne w zakresie umów ubezpieczenia zawartych w (...) S.A. przez mieszkańców Wspólnot Mieszkaniowych zarządzanych przez (...) sp. z o.o. Usługi te będą polegać na pobieraniu od ubezpieczonych należnej składki i przekazywaniu jej do (...) S.A. oraz wsparciu działań marketingowych i prewencyjnych prowadzonych przez (...) S.A. w zasobach zarządzanych przez (...) sp. z o.o.

Umowa została zawarta na czas nieokreślony (§ 5).

Na podstawie umowy (...) sp. z o.o. zobowiązuje się do wykonywania następujących czynności:

1. umożliwienie (...) S.A. podjęcia działań zmierzających do informowania mieszkańców Wspólnot Mieszkaniowych zarządzanych przez (...) sp. z o.o. o możliwości skorzystania z dedykowanych im ubezpieczeń,
2. wyznaczenie miejsc na terenie zasobów (...) sp. z o.o., w których (...) S.A. może umieszczać materiały marketingowe i prewencyjne dla mieszkańców,
3. wskazywanie mieszkańcom posiadającym ubezpieczenie w (...) S.A. oraz osobom zainteresowanym ubezpieczeniem osoby, która na mocy odrębnej umowy będzie odpowiedzialna za obsługę umowy ubezpieczenia,
4. przyjmowanie od ubezpieczonych miesięcznej składki ubezpieczeniowej wraz z opłatami za używanie lokali mieszkalnych w zarządzanych przez (...) sp. z o.o. zasobach mieszkaniowych,
5. sporządzanie miesięcznych wykazów ubezpieczonych, którzy opłacili składkę ubezpieczeniową,

6. przekazywanie w terminie do dnia 30 każdego miesiąca:

- składek ubezpieczeniowych na rachunek bankowy (...) S.A.

- wykazu, o którym mowa w punkcie 5 na wskazany adres (...) S.A.

Czynności te (...) sp. z o.o. wykonuje we własnym zakresie i przy wykorzystaniu zasobów własnych (§ 2).

Za czynności wykonywane przez (...) sp. z o.o. (...) S.A. zobowiązuje się do wypłaty wynagrodzenia w wysokości 3% brutto (z VAT) od sumy miesięcznych składek ubezpieczeniowych, przekazanych na rachunek bankowy (...) S.A. i zarejestrowanych w systemie (...) S.A. w danym miesiącu.

Na podstawie noty otrzymanej od (...) S.A., (...) sp. z o.o. zobowiązana jest wystawić fakturę stanowiącą podstawę do wypłaty wynagrodzenia otrzymania faktury przez (...) S.A. na wskazany przez (...) sp. z o.o. rachunek bankowy.

(...) S.A. na mocy odrębnej umowy zobowiązuje się do wypłaty należnego wynagrodzenia osobom wskazanym przez (...) sp. z o.o. do obsługi technicznej w/w umów ubezpieczenia (§ 4).

(umowa k. 43v-44 akt kontroli ZUS)

Umowa generalna miała na celu umożliwienie (...) S.A. prowadzenia działań akwizycyjnych w celu zawarcia umów ubezpieczenia z mieszkańcami lokali zarządzanych przez (...) sp. z o.o. Produktem, które oferowało Towarzystwo (...) mieszkańcom, było tzw. ubezpieczenie mieszkania przy czynszu, czyli ubezpieczenie ze składką płaconą w ratach i pobieraną wraz z opłatą czynszu należnego do (...) sp. z o.o. W tym zakresie (...) sp. z o.o. zobowiązywała się udostępnić Towarzystwu przestrzeń na rozwieszanie i rozkładanie ulotek oraz umożliwiała agentowi bezpośrednią akwizycję produktów ubezpieczeniowych w mieszkaniach lokatorów. Drugim elementem umowy łączącej (...) S.A. z (...) sp. z o.o. była obsługa techniczna zawartych z mieszkańcami umów, polegająca na czynnościach, tj. doliczenie do należności czynszowej lokatora, który zawarł z agentem U. umowę o ubezpieczenie mieszkania, składki ubezpieczeniowej z tytułu tej umowy; wydrukowanie lokatorowi nowego czynszu oraz raz w miesiącu przekazanie na

rzecz Towarzystwa (...) zapłaconych składek wraz z wykazem lokatorów i wysokością składki. Czynności te z ramienia (...) sp. z o.o. wykonywali pracownicy.

(zeznania świadka M. Z. 00:08:28, 00:11:55, 00:12:31, 00:14:35, 00:16:59 – płyta k. 83, 00:08:28 - płyta CD k. 83 w zw. z e-protokołem z 22.06.2020 r. k. 66v-67, zeznania świadka R. K. 00:23:38, 00:27:22, 00:32:00, 00:34:08 - płyta CD k. 83, 00:23:38 – płyta CD k. 83 w zw. z e-protokołem z 22.06.2020 r. k. 67-67v, zeznania świadka A. P. 00:37:36 i dalej - płyta CD k. 122, zeznania zainteresowanej 01:04:01 i dalej – płyta CD k. 122).

Umowa ta była umową standardową. (...)U. S.A. w skali kraju współpracuje z wieloma podmiotami w postaci spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, w zakresie oferowania mieszkańcom, których mieszkania znajdują się w zasobach tych podmiotów, ubezpieczenia mieszkania „przy czynszu”, płatnego w ratach.

(zeznania świadka M. Z. 00:08:28, 00:11:55, 00:12:31, 00:14:35, 00:16:59 – płyta k. 83, 00:08:28 - płyta CD k. 83 w zw. z e-protokołem z 22.06.2020 r. k. 66v-67, zeznania świadka R. K. 00:23:38, 00:27:22, 00:32:00, 00:34:08 - płyta CD k. 83, 00:23:38 – płyta CD k. 83 w zw. z e-protokołem z 22.06.2020 r. k. 67-67v, zeznania świadka A. P. 00:37:36 i dalej - płyta CD k. 122).

Rozliczenie kosztów obsługi tej umowy generalnej tj. kosztów materiałów biurowych następowało w ramach wynagrodzenia wskazanego w tej umowie generalnej.

(zeznania świadka W. S. 00:53:32 i dalej - płyta CD k. 122).

W imieniu (...) S.A. za treść oraz obsługę umowy generalnej zawartej z (...) sp. z o.o. odpowiedzialny był ówczesny ekspert oddziału ds. współpracy z mieszkalnictwem A. P.. W celu zwiększenia ilości zawartych z lokatorami umów oraz obsługi technicznej tych umów (...) S.A. zawierała z pracownikami (...) sp. z o.o. umowy zlecenia. Przedmiotem tych umów były m.in. czynności promujące produkty Towarzystwa (...), tj. rozkładanie do skrzynek ulotek ofertowych i wniosków o zawarcie umowy ubezpieczenia, odwiedzanie lokatorów w celu przekazania im wniosków w celu ewentualnego ich wypełnienia, czy też przyjmowanie od lokatorów wypełnionych wniosków o zawarcie umowy ubezpieczenia i przekazywanie ich raz w miesiącu A. P..

Redagowaniem umów zlecenia w tym określaniem konkretnych obowiązków zajmował się (...) S.A., tj. Departament (...) Mieszkalnictwa.

W sytuacji gdy brak było wśród pracowników (...) sp. z o.o. osób zainteresowanych zawarciem umów zlecenia (...) S.A. zatrudniała osoby z zewnątrz.

(zeznania świadka M. Z. 00:08:28, 00:11:55, 00:12:31, 00:14:35, 00:16:59 – płyta k. 83, 00:08:28 - płyta CD k. 83 w zw. z e-protokołem z 22.06.2020 r. k. 66v-67, zeznania świadka R. K. 00:23:38, 00:27:22, 00:32:00, 00:34:08 - płyta CD k. 83, 00:23:38 – płyta CD k. 83 w zw. z e-protokołem z 22.06.2020 r. k. 67-67v, zeznania świadka A. P. 00:37:36 i dalej - płyta CD k. 122).

Czynności polegające na roznoszeniu ulotek zleceniobiorcy a także czynności w postaci przyjmowania wniosków od lokatorów zleceniobiorcy wykonywali w godzinach pracy, „przy okazji” ich pracy, bez kolizji ze swoimi obowiązkami wynikającymi ze stosunków pracy z (...) sp. z o.o.

Czynności polegające na roznoszeniu ulotek wykonywali w terenie. Ulotki od (...)U. S.A. były dostępne w sekretariacie (...) sp. z o.o. Czynności te wykonywali „przy okazji” ich pracy w terenie.

Natomiast czynności w postaci przyjmowania wniosków od lokatorów wykonywali w budynku (...) sp. z o.o., „przy okazji” ich pracy. W tym zakresie zleceniobiorcy byli jedynie punktem kontaktowym. Nie zawierali umów ubezpieczenia, nie pośredniczyli w tym zakresie, a jedynie wykonywali czynność przekazania wniosku pracownikowi Towarzystwa (...).

Bezpośrednio przełożeni zleceniobiorców wiedzieli o tym, że łączy ich umowa cywilno-prawna z (...)U. S.A., jednak nie ingerowali w jej treść, nie sprawowali nadzoru czy kontroli nad czynnościami wykonywanymi w ramach tej umowy. Nie sprzeciwili się również temu, aby w ramach godzin pracy wykonywali te czynności o ile nie stały one w kolizji z wykonywaniem obowiązków w ramach stosunku pracy.

Przyjmowanych w ramach umów zlecenia wniosków było w miesiącu średnio 3-4.

Zleceniobiorcy byli przeszkoleni przez (...)U. S.A.

Byli oni wynagradzani przez (...)U. S.A. przelewem na podstawie wystawionego rachunku, w zależności od ilości rozprowadzonych ulotek (stała kwota od ulotki) oraz ilości podpisanych przez (...)U. S.A. umów (a konkretnie procentowo od zapłaconych składek za ubezpieczenie).

(zeznania świadka M. Z. 00:08:28, 00:11:55, 00:12:31, 00:14:35, 00:16:59 – płyta k. 83, 00:08:28 - płyta CD k. 83 w zw. z e-protokołem z 22.06.2020 r. k. 66v-67, zeznania świadka R. K. 00:23:38, 00:27:22, 00:32:00, 00:34:08 - płyta CD k. 83, 00:23:38 – płyta CD k. 83 w zw. z e-protokołem z 22.06.2020 r. k. 67-67v, zeznania świadka S. T. 00:04:15 i dalej - płyta CD k. 122, zeznania świadka K. Z. 00:23:48 i dalej - płyta CD k. 122, zeznania świadka W. S. 00:53:32 i dalej - płyta CD k. 122).

Zainteresowana D. B. była zatrudniona w Administracji (...) Spółka z o.o. w B. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony od 18.07.2011 r. w pełnym wymiarze czasu pracy początkowo na stanowisku kierownika Rejonu Wspólnot Mieszkaniowych Nr 2 a od 1.07.2019 r. na stanowisku głównego specjalisty.

(umowa o pracę, porozumienia k. 8, 31, 31 cz. B akt osobowych - koperta k. 34, zeznania zainteresowanej 01:04:01 i dalej – płyta CD k. 122)

W dniu 12.10.2015 r. pomiędzy (...) Spółka Akcyjna w Ł. Oddział w T. a D. B. zatrudnioną w Administracji (...) spółka z o.o. w B. na stanowisku Kierownika Rejonu Wspólnot Mieszkaniowych nr 2.

Umowę sporządzono na czas nieokreślony.

Na podstawie tej umowy ubezpieczona (zleceniobiorca) zobowiązała się do wykonania technicznej obsługi ubezpieczeń mienia ze składką płatną miesięcznie w zasobach zarządzanych przez (...) sp. z o.o. (umowa generalna nr 13 00 00/07/2015, polisa nr (...)) w sposób samodzielny, bez nadzoru i kierownictwa zleceniodawcy (U.) (§ 1).

Z tytułu wykonywanych czynności zleceniobiorca otrzyma wynagrodzenie w wysokości 5% od przekazanej na rzecz zleceniodawcy składki brutto z tytułu ubezpieczenia mienia ze składką płatną miesięcznie (§ 2).

(umowa k. 49-49v akt kontroli ZUS)

Faktyczny zakres obowiązków zainteresowanej w ramach umowy zlecenia polegał na przekazywaniu podczas spotkań, zebrań wspólnot mieszkaniowych informacji o możliwości ubezpieczenia mieszkań oraz utrzymywaniu kontaktu z przedstawicielem (...) S.A. – A. P., informowaniu go o dostępności formularzy wniosków o zawarcie umowy ubezpieczenia, ewentualnego zapotrzebowania na konkretne druki czy wsparcie ze strony (...) S.A.

Zainteresowana odbyła szkolenie w zakresie oferty ubezpieczeniowej.

(zeznania świadka A. P. 00:37:36 i dalej - płyta CD k. 122, zeznania zainteresowanej 01:04:01 i dalej – płyta CD k. 122)

W zakresie realizacji umowy zlecenia zainteresowana kontaktowała się z wyłącznie z A. P. raz do dwóch razy w miesiącu. Kontakt był zasadniczo telefoniczny i wyjątkowo osobisty – w przypadku dostarczenia przez A. P. ulotek. Czynności w postaci informowania o możliwości ubezpieczenia mieszkań ubezpieczona wykonywała podczas zebrań wspólnot mieszkaniowych, które zasadniczo odbywały się w budynku (...) sp. z o.o.

Zainteresowana nie wykonywała czynności zmierzających bezpośrednio do zawierania umów, w szczególności nie zawierała tych umów, nie rozwiązywała ich ani też nie pośredniczyła w ich zawieraniu (nie odbierała wniosków o zawarcie umowy).

Czynności w ramach umowy zlecenia wykonywała bez nadzoru ze strony (...) sp. z o.o. Z ich wykonania nie była rozliczana przez (...) sp. z o.o.

Wykonywane przez zainteresowaną w ramach umowy zlecenia czynności nie stały w kolizji z obowiązkami wynikającymi ze stosunku pracy z (...) sp. z o.o. Odbywały się one sporadycznie.

Wiedzę o ilości zawartych umów ubezpieczona czerpała z zestawień przysyłanych przez (...).

(zeznania świadka A. P. 00:37:36 i dalej - płyta CD k. 122, zeznania zainteresowanej 01:04:01 i dalej – płyta CD k. 122)

Wynagrodzenie z tytułu umowy zlecenia było płatne przez (...) U. S.A. na podstawie rachunku wystawionego przez osobę fizyczną.

Wynagrodzenie (5 %) było wyliczone na podstawie wpłaconych składek na rzecz umów ubezpieczenia mieszkania płatnych wraz z czynszem, za dany miesiąc.

(zeznania świadka A. P. 00:37:36 i dalej - płyta CD k. 122, zeznania świadka M. Z. 00:08:28, 00:11:55, 00:12:31, 00:14:35, 00:16:59 – płyta k. 83, 00:08:28 - płyta CD k. 83 w zw. z e-protokołem z 22.06.2020 r. k. 66v-67, zeznania świadka R. K. 00:23:38, 00:27:22, 00:32:00, 00:34:08 - płyta CD k. 83, 00:23:38 – płyta CD k. 83 w zw. z e-protokołem z 22.06.2020 r. k. 67-67v, zeznania zainteresowanej 01:04:01 i dalej – płyta CD k. 122)

Jako osoba kierująca jedną z jednostek organizacyjnych (...) sp. z o.o. zainteresowana miała wiedzę, że administratorzy roznoszą ulotki oraz o tym, że A. P. odbierał wnioski o zawarcie umów od administratorów.

(zeznania zainteresowanej 01:04:01 i dalej – płyta CD k. 122)

Zainteresowana z tytułu umowy zlecenia uzyskała przychód w 04.2016 r. w wysokości 128,12 zł. Ubezpieczona złożyła tylko jeden rachunek.

(zeznania świadka A. P. 00:37:36 i dalej - płyta CD k. 122, zeznania zainteresowanej 01:04:01 i dalej – płyta CD k. 122)

Z tytułu zawartej umowy zlecenia (...) S.A. zgłosił ubezpieczoną do ubezpieczenia zdrowotnego na okres od 12.10.2015 r. do 31.12.2016 r. i z tego tytułu zadeklarował za ubezpieczoną składkę na ubezpieczenie zdrowotne za 04.2016 r.

(dane ubezpieczonego k. 48 akt kontroli ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych dowodów z dokumentów oraz zeznań świadków, korespondujących z przesłuchaniem zainteresowanej.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

Odwołanie jest zasadne i podlega uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j.: Dz.U. z 2019 r., poz. 300 ze zm.) za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a.

Stosownie do art. 8 ust. 2a cytowanej ustawy za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła

z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Cytowany przepis art. 8 ust. 2a rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy. Rozszerzenie to dotyczy również sytuacji, w której ma miejsce wykonywanie pracy na podstawie jednej z tych umów przez osobę, która umowę taką zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. W konsekwencji, nawet gdy osoba ta (pracownik) zawarła umowę cywilnoprawną z osobą trzecią, to pracę w jej ramach wykonuje faktycznie dla swojego pracodawcy. Można też wskazać, że art. 8 ust. 2a ustawy systemowej dotyczy z reguły takiej pracy wykonywanej na podstawie umowy cywilnoprawnej na rzecz pracodawcy, która świadczona przez jej wykonawcę w ramach stosunku pracy z tym pracodawcą, z tym, że musiałby on wówczas przestrzegać przepisów o godzinach nadliczbowych, powierzeniu pracownikowi do wykonywania pracy innej niż umówiona i innych ograniczeń i obciążeń wynikających z przepisów prawa pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 roku, II UZP 6/09, LEX nr 514221).

W wyroku z dnia 6 lutego 2014 r., II UK 279/13, LEX nr 1436176 SN wskazał, iż dla celów ubezpieczeń społecznych zarówno wykonywanie pracy na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z pracodawcą, jak i za zawartych wprawdzie z osobą trzecią, ale gdy praca wykonywana jest na rzecz pracodawcy, jest traktowane tak jak świadczenie pracy w ramach klasycznego stosunku pracy łączącego jedynie pracownika z pracodawcą. Przepis ten został wprowadzony z dniem 30 grudnia 1999 r. (ustawą z dnia 23 grudnia 1999 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych; Dz. U. z 1999 r. Nr 110, poz. 1256), po to, by wyeliminować sytuacje, gdy w ramach umowy cywilnoprawnej ubezpieczony wykonywałby te same obowiązki, które świadczył w ramach umowy o pracę, wskutek czego pracodawca nie musiałby zatrudniać pracownika w większym wymiarze czasu pracy lub w godzinach nadliczbowych i odprowadzać składki na ubezpieczenie społeczne od wyższego wynagrodzenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego Katowicach z dnia 6 czerwca 2013 r. III AUa 1924/12, LEX nr 1335642).

Według art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 roku, III UK 7/09, LEX nr 509047, a także uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 roku, II UZP 2/05, OSNP 2005, Nr 21, poz. 338 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2007 roku, III UK 26/07, z dnia 19 września 2007 roku, III UK 30/07).

Oczywiście, stanowisko organu rentowego podlega kontroli sądowej w ramach postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Organ rentowy, w ocenie Sądu, nie wykazał swoich twierdzeń co do tego, że D. B. w ramach zawartej z (...)U. S.A. w Ł. umowy zlecenia wykonywała faktycznie pracę na rzecz (...) sp. z o.o. w B., z którą w tym samym czasie łączyła ją umowa o pracę celem obejścia przez płatników przepisów o odprowadzaniu składki na ubezpieczenie społeczne od wyższego wynagrodzenia. Stosownie bowiem do treści art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W myśl natomiast art. 232 k.p.c. strony są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zgodnie z zasadą kontradiktoryjność ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one, nie sąd, są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik.

Istotą sporu w przedmiotowej sprawie było ustalenie, czy zainteresowana podlegała na podstawie przepisów art. 8 ust. 2a w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 1 cytowanej ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.2019.1373 t.j. ze zm.) – obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnemu

w okresie wykonywania w trakcie trwania umowy zlecenia zawartej z (...)U. S.A. w Ł. faktycznie pracy na rzecz (...) sp. z o.o. w B., będącej w spornym okresie jednocześnie jej pracodawcą. Rozstrzygnięcie sporu wymagało zatem dokonania m.in. ustaleń w zakresie rodzaju czynności wykonywanych przez zainteresowaną w ramach umowy zlecenia oraz umowy o pracę, podmiotu, na którego rzecz czynności te były wykonywane, określenia czasu wykonywania tych czynności, ewentualnego powiązania czynności realizowanych w ramach umowy o pracę oraz w ramach umowy zlecenia, podmiotu zlecającego i koordynującego czynności w ramach umowy zlecenia. Przede wszystkim Sąd jednak zobligowany był do ustalenia zasad i zakresu współpracy pomiędzy (...)U. S.A. w Ł. a (...) sp. z o.o. w B..

Z ustaleń wynika, że (...)U. S.A. w Ł. oraz (...) sp. z o.o. w B. łączyła umowa generalna, której przedmiotem było określenie zasad współpracy tych podmiotów w zakresie udostępniania członkom wspólnoty mieszkaniowej produktu ubezpieczeniowego w postaci ubezpieczenia mieszkania „przy czynszu”. Analiza materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że współpraca ta została nawiązana przez (...) sp. z o.o. w celu zabezpieczenia interesu właścicieli lokali i ich mienia. Bez wątplenia nie przynosiła żadnych wymiernych gospodarczych korzyści (...) sp. z o.o. jako podmiotowi gospodarczemu, w postaci jakiegokolwiek zysku czy prowizji.

Kierując się zamiarem zabezpieczenia potrzeb właścicieli lokali w zakresie zabezpieczenia ich mienia, (...) sp. z o.o. na podstawie tej umowy generalnej udostępniła (...)U. S.A. przestrzeń do zawierania umów ubezpieczeniowych i częściowo wspomagając Towarzystwo (...) w tym zakresie poprzez świadczenie technicznej obsługi tej umowy w zakresie księgowania składki ubezpieczeniowej. Czynności te wykonywane były przez (...) sp. z o.o. za pośrednictwem pracowników, a uzyskiwane z tego tytułu wynagrodzenie było symboliczne (3% brutto w tym z VAT od sumy miesięcznych składek ubezpieczeniowych, przekazanych (...) S.A. w danym miesiącu) i pozwalało jedynie na pokrycie kosztów koniecznych tej działalności (w tym kosztów materiałów biurowych).

Z ustaleń wynika także, że zainteresowana, poza zwykłymi czynnościami wynikającymi z zakresu jej pracowniczych obowiązków, wykonywała dodatkowe czynności, których ostatecznym beneficjentem była (...) S.A. Faktycznie zainteresowana była zatrudniona w (...) sp. z o.o. w spornym okresie na podstawie umowy o pracę na stanowisku kierownika Rejonu Wspólnot Mieszkaniowych Nr 2. Jednakże w ramach łączącej ją z (...) S.A. umowy zlecenia, zobowiązała się do przekazywania podczas spotkań, zebrań wspólnot mieszkaniowych informacji o możliwości ubezpieczenia mieszkań oraz utrzymywaniu kontaktu z przedstawicielem (...) S.A. – A. P., informowaniu go o dostępności formularzy wniosków o zawarcie umowy ubezpieczenia, ewentualnego zapotrzebowania na konkretne druki czy wsparcie ze strony (...) S.A. Zainteresowana nie wykonywała czynności zmierzających bezpośrednio do zawierania umów, w szczególności nie zawierała tych umów, nie rozwiązywała ich ani też nie pośredniczyła w ich zawieraniu (nie odbierała wniosków o zawarcie umowy). Wykonywane przez zainteresowaną w ramach umowy zlecenia czynności nie stały w kolizji z obowiązkami wynikającymi ze stosunku pracy z (...) sp. z o.o. Czynności te wykonywała sporadycznie. Ubezpieczona wykonała swoje czynności, złożyła jeden rachunek w 04.2016 r. i otrzymała wynagrodzenie od (...) S.A. w wysokości 128,12 zł. Innych rachunków nie składała.

Postępowanie dowodowe pozwoliło także na ustalenie, że czynności w ramach umowy zlecenia nie stanowiły powielenia czynności z umowy o pracę (w zakresie usług na rzecz (...)). Zleczone czynności wykonywane były w sposób samodzielny, bez nadzoru ze strony ani zleceniodawcy ani ze strony pracodawcy. Nadto zleczone czynności nie pokrywały się zarówno z czynnościami wskazanymi w umowie o pracę z (...) sp. z o.o., jak i w umowie generalnej łączącej (...) sp. z o.o. z (...)U. S.A. (...) przewidziane z tytułu umowy generalnej dla (...) sp. z o.o. nie pozostawało w związku z pracami podejmowanymi przez jej pracowników w tym zainteresowaną z tytułu zawartych umów zlecenia. Również brak podstaw do twierdzenia, że prace objęte umowami zlecenia były wykonywane na rzecz pracodawcy, z którym zleceniobiorca związany był umową o pracę. Wskazać należy, że skoro (...) sp. z o.o. nie zajmuje się zawieraniem umów ubezpieczenia ani pośredniczeniem w ich zawieraniu, czynności wykonywane w ramach umowy zlecenia dotyczące obsługi umów ubezpieczenia nie sposób traktować jako wykonywanych na rzecz pracodawcy. Z ustaleń wynika, że działalność ubezpieczeniowa nawet szeroko rozumiana nie wchodzi w zakres działania (...) sp. z o.o., której głównym celem jest zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych właścicielom lokali.

Z materiału dowodowego wynika, że zleczone przez (...)U. S.A. usługi świadczone były na rzecz (...)U. S.A., a nie na rzecz pracodawcy, z którym zainteresowana pozostawała w stosunku pracy. Bez wątplenia (...)U. S.A. miała interes prawny w wykonaniu czynności objętych umową zlecenia. Na (...)U. S.A. jako ubezpieczycielu spoczywa bowiem nie tylko obowiązek należytego wykonania zawartych z właścicielami lokali umów ubezpieczenia ale także w jego interesie prawnym i ekonomicznym leży objęcie ochroną ubezpieczeniową potencjalnych ubezpieczonych.

Nie ulega zatem wątpliwości, że czynności, które ubezpieczona realizowała w ramach umowy zlecenia wykonywane były wyłącznie na rzecz (...) S.A., a ich zakres różnił się od zakresu obowiązków w ramach stosunku pracy. Tym samym (...) sp. z o.o. nie mogła być beneficjentem efektów jej pracy wykonywanej w ramach umowy cywilnoprawnej. (...) sp. z o.o. nie odnosiła żadnej korzyści z pracy zainteresowanej na rzecz (...) S.A., jedynie akceptowała fakt, że ubezpieczona czynności te wykonywała w siedzibie pracodawcy.

Wskazać także należy, że zarówno umowa generalna, jak i umowa zlecenia zawarta przez ubezpieczoną zobowiązywały strony tych umów do działania wyłącznie w interesie płatnika (...) S.A. Nie istnieje bezpośredni związek między korzyścią pracodawcy, która jest wymierna i związana z realizacją jego głównego celu, a pracą wykonywaną przez ubezpieczoną na podstawie umów zlecenia z (...) S.A.

Bez wątplenia w przedmiotowej niniejszej nie występuje konstrukcja modelowego trójkąta umów w świetle brzmienia cytowanego art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Na gruncie wypracowanej w doktrynie i judykatury jednolitego poglądu wskazany trójkąt umów obejmuje trzy umowy, tj. umowę o pracę; umowę zlecenia między pracownikiem a osobą trzecią oraz umowę o podwykonawstwo między pracodawcą i zleceniodawcą, na podstawie której pracodawca w wyniku umowy o podwykonawstwo przejmuje w ostatecznym rachunku rezultat pracy wykonanej, na rzecz zleceniodawcy (por. wyrok SA w Gdańsku z dnia 18 grudnia 2012 r., sygn. akt AUa 1031/12, LEX 1254347, wyrok SA w Szczecinie z dnia 3 czerwca 2019 r., sygn. akt III AUa 301/18, LEX 2692949).

Analiza materiału dowodowego bez wątplenia wykazała, że na gruncie przedmiotowej sprawy umowa generalna zawarta przez (...)U. S.A. z (...) sp. z o.o. nie stanowiła umowy o podwykonawstwo (faktycznie (...) sp. z o.o. nie była w tej umowie generalnej zleceniodawcą, a (...)U. S.A.), a także pozwoliła na uznanie, że (...) sp. z o.o. nie korzystała z wymiernych rezultatów pracy ubezpieczonej świadczonej w ramach umowy zlecenia, za którą ubezpieczona była wynagradzana przez zleceniodawcę oraz, że środki na to wynagrodzenie nie pochodziły od pracodawcy.

Wskazać także należy, że rozliczenia dokonywane pomiędzy (...) S.A. i (...) sp. z o.o. miały charakter jednokierunkowy. (...)U. S.A. była zleceniodawcą, a (...) sp. z o.o. i zainteresowana świadczyli usługi na rzecz (...)U. S.A. (...) zleczone (...) sp. z o.o. z tytułu umowy generalnej i zainteresowanej z tytułu umowy zlecenia usługi (...)U. S.A. wypłacała z własnych środków finansowych stosowne wynagrodzenie. (...)U. S.A. nie pozyskiwała w tym celu żadnych środków od (...) sp. z o.o.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, uznać należało, że w niniejszej sprawie nie został spełniony żaden warunek wskazany w przepisie art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Z tego względu nie można uznać zainteresowanej za pracownika w rozumieniu tej ustawy.

W podobnym stanie faktycznym tożsame stanowisko zajął SO w Bydgoszczy w wyroku z 26.02.2020 r. w sprawie VI U 1203/19, które Sąd Okręgowy podziela, przytaczając argumentację z cytowanego orzeczenia.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję

ustalił, że podstawę wymiaru składki i składkę na podstawę wymiaru składki i składkę na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne dla D. B. z tytułu umowy zlecenia u płatnika składek (...) Spółki Akcyjnej w Ł. stanowi kwota przychodu uzyskana z tytułu zawarcia tej umowy.

Okoliczność, iż sporne składki zostały uiszczone przez (...) sp. Z (...) pozostają bez wpływu na rozstrzygnięcie, albowiem istotą sporu było ustalenie, kto powinien być płatnikiem składek. Niniejsze, prawomocne rozstrzygnięcie może stanowić podstawę korekt deklaracji.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w Ł. kwotę 180,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do treści § 9 ust. 2 w zw. z § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 265).